VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Tunnustekoja

Gallupit kertovat SDP:n puheenjohtajan **Jutta Urpilaisen** olevan ahtaalla. Nyt on marjakin poimittava maasta, mieluummin toisten ministerien tontilta.

Hallitus ulkoisti omistajapolitiikkansa virkamiesklikin käsiin 2007. Ensimmäinen virallinen valtionyhtiöministeri **Jyri Häkämies** (kok.) loi käytännön, että valtio-omistaja ei puutu yhtiöidensä asioihin vaikka mitä tapahtuisi. Kemiran lannoitepuolen pöhköön kauppaan ei ole vastuuhenkilöä ilmoittautunut.

Valtiovarainministeri Urpilainen vaati keskiviikkona eduskunnassa tupo-sovun nimissä, että valtionyhtiöiden hallituspalkkioita ei pidä nostaa. Nämä asiat ratkaistaan ensi kevään yhtiökokouksissa, jolloin viimeinenkin tupoon liittyvä työehtosopimus on ajat sitten solmittu.

Mikä estää vastuuministerin **Heidi Hautalaa** (vihr.) marssimasta keväällä yhtiökokouksiin kohtuullistamaan palkkioita? Liikenneministeri **Kimmo Sasi** (kok.) teki niin vuosituhannen vaihteessa, kun Soneran hallitusherrat alkoivat oikein porsastella. Tuolloin operaatiossa oli kyllä vahvaa lavastuksen makua, eikä se Soneran tuhoa estänyt.

Kovin epätäsmällistä

Sosiaaliministeri **Paula Risikko** (kok.) sai loppukesästä kehuja vaatiessaan työttömyyskorvauksiin lisää vastikkeellisuutta. Jossain määrin tavoite toteutuu Risikon tiistaina eduskunnalle esittämässä työttömyysturvapaketissa.

Anneli Kiljunen (sd.) pilasi hallituksen ilon kertomalla paketin perustuvan työmarkkinoiden kolmikannan keväiseen työurasopimukseen. Vaikuttavin muutos lienee työttömyyseläkeputken alaikärajan nousu 61 vuoteen.

Soraäänen hallitusryhmien ylistyskuoroon toi perussuomalaisten demarisiiven **Jari Lindström**. Hän pelkäsi uusien määräysten olevan niin tulkinnanvaraisia, että työvoimatoimistot eivät maan eri puolilla löydä yhtenäistä linjaa. Tuomioistuimet joutuvat taas tekemään kansan valitsemien poliitikkojen töitä.

Karhunnahkaa nyljetään

Pienempi oppositiopuolue keskusta on holtittomasti juopunut gallupsuosiostaan. Arkisen työn sijaan edustajat keskittyvät jakamaan kahden vuoden päässä odottavia ministerinsalkkuja.

Työttömyysturva on tietysti tylsä aihe, mutta kai keskustalaisiakin työttömiä on. Kuitenkin vain ikitunnollinen kainuulainen **Timo V. Korhonen** jaksoi asian käsittelyyn osallistua edes istumalla eduskunnan suuressa salissa.

Mauri Pekkarinen (kesk.) sentään luottaa työn voimaan. Hänelle onkin ilmaantunut puolueessa nuorempi kilpailija elinkeinoministerin paikalle.

Tiistaina hallitus antoi eduskunnalle 457-sivuisen lakiesityksen vaihtoehtorahastojen hoitajista. Yksikään ministeri ei ilmaantunut asiaa esittelemään, tuskin oli jaksanut pumaskaa lukeakaan.

Opposition Pekkarinen sen sijaan jaksoi esitellä ja vielä vastata perussuomalaisten kysymyksiin. Puhemies **Eero Heinäluoma** (sd.) kehui Pekkarista ahkeraksi, kun tämä esittelee lain hallituksen puolesta ja laatii siihen talousvaliokunnan puheenjohtajana eduskunnan vastauksen.

Lakikirja käteen

Oikeuskansleri **Jaakko Jonkka** heitti omat mausteensa Himas-sotkuun toteamalla tulevaisuustutkimuksen olevan väärin hankittu. Pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.) kieltäytyi kommentoimasta, vaikka media vaati häntä kieriskelemään tervassa ja höyhenissä tai ainakin eroamaan.

Pääministerillä on aivan varmasti oikeus tilata selventäviä tutkimuksia määrärahojen puitteissa keneltä haluaa. Se on poliittista tarkoituksenmukaisuusharkintaa, joka on poliitikkojen ainoa tehtävä.

Himas-tutkimukselle hankittiin kuitenkin lisärahoitusta muista julkisista lähteistä, ja siinä ei menetelty moitteettomasti.

Katainen moitiskeli äskettäin, että eduskunta tutkii uudistuksia lakikirja kädessä. Pääministerin kannattaa itsekin tutusta moiseen opukseen.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Pyhän Hesarissa oiva kuva Hietasen tuostapa viikon värssyn kietasen Jutan tyylikkyys Tampereen torilla kurin, rauhan takaa, harteva gorilla kädet polvien välissä ja etunojassa kuin kaivutöissä ois hän ollut ojassa läskipohjien vieressä kangaskassi puuttuu vain piippu ja kessumassi sätkä suuhun sopisi, holkki puinen vieressään nöyrä miesi kaitaluinen voitte arvata kahdesti kuka ja kuka itse Justiina äksy, ja Pekkako muka?

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 12.10.

Jäänmurtajatilaus Länsi-Saksasta

Länsi-Saksan hallitus on päättänyt tiedustella suomalaiselta telakalta 20 miljoonan Dmk:n arvoisen jäänmurtajan rakentamista. – Hietalahden telakalta kerrottiin, että alustavia neuvotteluja murtajan rakentamisesta on käyty viime keväästä lähtien. Lopullinen rakentamissopimuksen tekeminen kestänee kuitenkin vielä jonkin aikaa, sillä Suomen valtio neuvottelee lähiaikoina aluksen vuokraamiseen liittyvistä kysymyksistä. Saksalaisten mielestä tilaus on tarkoituksenmukaisinta antaa Suomelle, koska suomalaiset ovat perehtyneet jäänmurtajien valmistukseen. Lisäksi suomalainen telakka pystyy takaamaan laivalle suhteellisen lyhyen toimitusajan.

KARI SALONEN

Suomen ainoalla hiivatehtaalla tuotettaisiin helposti kaikki kotimaassa tarvittava taikinoiden nostatusvoima.

Säiliöt sisältävät sokerijuurikasmelassia, jota tarvitaan hiivasolujen kasvatukseen.

Kotileipurille tuttu tuorehiiva sisältää pelkkiä hiivasoluja ilman lisäaineita.

Koneenhoitaja Oona Niemelä valvoo paketointia. Tuotannossa työskentelee kaikkiaan 11 henkilöä.

Kotimaisella hiivalla on vielä tekijänsä

Suomen ainoa leivinhiivan valmistaja on Suomen Hiiva Oy Lahdessa. Tuote on hiivakantaa myöten kotimainen, vaikka yhtiön nykyään omistaa kansainvälinen hiivakonserni Lallemand.

LAHTI (MT)
Suomen Hiiva Oy:n tehdas toimii lähellä Lahden satamaa entisen emoyhtiönsä naapurissa. Mallastamisesta tunnettu Polttimo-konserni omisti hiivatehtaan yli sadan vuoden ajan.

Kuusi vuotta sitten tehdas myytiin kanadalaisen perheen omistamalle Lallemand-konsernille, jolle leivinhiivat ovat ydinbisnestä. Konserni on ostanut useita muitakin hiivatehtaita Euroopasta, muun muassa Virosta ja Tanskasta.

Suomessa on aikojen kuluessa toiminut useita hiivatehtaita. Viimeinen mullistus tapahtui vuonna 1997, kun Lahden tehdas laajensi toimintaansa ja lopetti tuotannon Rajamäellä. Rajamäen tehdas ostettiin muutamaa vuotta aiemmin valtiolta Polttimon omistukseen.

Hiivan käyttö vähenee

Lahdessa tuotettaisiin helposti Suomen kaikkien leipomoiden ja kotileipurien tarvitsema leivinhiiva. Näin onnekkaasti bisnes ei kuitenkaan suju.

Osa leipomoista käyttää tuontihiivaa, jota saa esimerkiksi Puolasta hiukan halvemmalla. Tuonnin osuus tuorehiivasta on noin 25 prosenttia, myyntipäällikkö **Kari Sillfors** arvioi.

Hiivan kysyntää verottaa myös leivonnaisten tuonti, josta Leipuriliitto on viime aikoina ollut huolissaan. Järjestö arvioi tuonnin yltävän jopa viidennekseen leipomotuotteiden markkinoista.

Selvimmin hiivan käyttö on vähentynyt kodeissa. Pullan ja leivän sijaan suositaan nopeasti valmistuvia kakkuja ja torttuja. Tämä näkyy kuluttajahiivan myynnin laskuna.

”Kotileivonta hiivalla on kymmenessä vuodessa vähentynyt puoleen”, toimitusjohtaja **Erkki Varonen** arvioi.

Tehtaan tulevaisuus näyttää Varosen mukaan silti kohtuullisen hyvältä. ”Liiketoimintoja helpottaa se, että olemme osa isoa hiivakonsernia.”

Nestemäinen hiiva eli hiivakerma on säiliössä valmista, toimitusjohtaja Erkki Varonen esittelee. Hiivakermaa käytetään leipomoissa.

Noin puolet Lahden tehtaan tuotannosta myydään erikoishiivoina konsernin muille tehtaille, muun muassa Viroon.

Ainutlaatuinen alkuperä

Suomalainen tuorehiiva on alkuperältään ainutlaatuinen.

”Meillä on ollut alun perin 150 hiivakantaa, joista on vuosikymmeniä sitten valittu suomalaiseen leivontaan mahdollisimman hyvin sopiva kanta”, Varonen kertoo.

Hiivakantaa ylläpitää VTT Otaniemessä syväjäädytettynä ja pakkaskuivattuna. Kolmen kuukauden välein laboratorioon tilataan puhdas kanta, jonka avulla hiivan laatu pidetään aina samana.

Suomessa käytetään samaa hiivakantaa sekä pullan että leivän leivontaan. Muualla maailmassa on tyypillistä valmistaa erilaisia hiivoja eri käyttötarkoituksiin.

Kuivahiivaa ei valmisteta kotimaassa. Kaupoissa myytävä kuivahiiva sisältääkin kotimaisesta poikkeavia hiivakantoja.

Melassia kotimaasta

Hiivasolut tarvitsevat kasvaakseen sokeria, vettä, ravinteita ja paljon happea. Sokerijuurikkaasta saatavaa melassia ostetaan kotimaasta niin paljon kuin sitä vain on saatavissa, Varonen kertoo.

”Suomalainen hiiva tehdään pääasiassa suomalaisella melassilla. Tuontimelassia käytetään ensisijaisesti muille tehtaille meneviin erikoistuotteisiin.”

Leivinhiivan hinta on pysytellyt Varosen mukaan länsimaisittain edullisena. Hintaneuvotteluja käydään leipomoteollisuuden kanssa.

”Hiivapala on halvin tuote, mikä ruokakaupasta löytyy”, Sillfors muistuttaa. Se maksaa marketissa noin 20 senttiä.

Suomen Hiiva Oy on analyytikkojen mukaan kannattava yritys. Pääoman tuotto oli viime vuonna erinomainen.

Tulosta tekemässä on kaikkiaan 17 henkilöä, joista 11 vastaa hiivan tuotannosta keskeytyvässä kolmivuorotyössä. Osa palveluista ostetaan muilta yhtiöiltä, esimerkiksi laboratorio- ja palkanlaskentapalvelut.

Liikevaihto oli viime tilikaudella vajaat kahdeksan miljoonaa euroa.

Juhlavuosi tulossa

Suomen Hiiva Oy täyttää ensi vuonna 125 vuotta. Juhlavuoden kunniaksi yritys uudisti reilu kuukausi sitten kuluttajapakkauksia. Muutoksen huomaa hiivapaketin sinetistä, jolla halutaan tuoda esiin vanhaa perinnettä.

”Kyllähän Suomessa yksi hiivatehdas tarvitaan. Sehän on jo huoltovarmuudenkin kannalta tärkeä asia”, Erkki Varonen toteaa.

TARJA HALLA

HIIVA

Nostatusvoimaa taikinaan

Leivinhiivaa tuotetaan kasvattamalla yksisoluisia hiivasieniä (Saccharomyces cerevisiae).
Suomeen soveltuva hiivakanta on valikoitu vuosikymmeniä sitten kotimaista tuotantoa varten.
Valmistukseen tarvitaan vettä, sokeria, ravinteita ja happea.
Kaupasta ostettu hiiva koostuu yhteen puristetuista hiivasoluista.
Yhdessä grammassa on 10 miljardia solua.
Tuorehiiva ei sisällä lisäaineita.